

OŁĘK

Wystawa powstała w Zalesiu Dolnym w 2003 r.

Jerzy Olek
Wiktor Teodor Nowotka

Transparentny {tran[s]fer] rzeczy

NOWOTKA

ul. Jałowcowa 6
Zalesie Dolne

Najbliższa fotografia

Jak częścią ludzkiej egzystencji jest sen, tak częścią realnego bytu przedmiotów jest ich iluzjoność. To pokazują nam prace Wiktora Nowotki i Jerzego Olka. Zbliżając się do ich fotografii, odnosi się wrażenie, że partie nieostrze dotykają czołka nosa, zaś elementy ostre uciekają na dalszy plan. Prace obu artystów spotykają się na granicy możliwości zobaczenia nieuchwytnego. Sami określają swoje działania, mówiąc: "przestrzeń rysować będziemy bezostrością". W istocie, w większych częściach obrazów owa "bezostrość" jest dominująca, jednak nie jedyna. Klasyczna i zmurszała ostrość – która wiąże się z pewną poprawnością fotograficzną – jest zmarginalizowana. Ale jest.

Artyści, posługując się fotografią – naśmiewają się z niej. Wystawa jest grą i zabawą. W przestrzeni wypełnionej meblami, szkłem, porcelaną umieszczają zdjęcia obecnych w niej przedmiotów. Nabywca określonej rzeczy może porównać, jak prezentuje się ona na fotografii. Jednak wzór fotograficzny różni się od rzeczywistego – to kolejny postulat twórców. Fotografia nie musi naśladować rzeczy, żeby być fotografią. Fotografia jest odkrywcza sama w sobie.

Obu artystom przyświeca myśl, która nigdy poprowadziła Muybridge'a do zrobienia serii zdjęć skoku konia, mianowicie, że aparat, aścielj obiektyw, służą do pogłębiania ludzkich zdolności percepcyjnych. Wiktor Nowotka i Jerzy Olek fotografując zwyczajne, codzienne przedmioty, za pomocą zblżeń makro, poprzez manipulację głębią ostrości i inne zabiegi, komponują ciekawe formalnie i estetycznie zdjęcia, które mogą, ale nie muszą przyprowadzić nam na myśl fotografowanych przedmiotów. Znaczenie obiektu jest zatarte, artyści nadają mu nowe, własne; na nowo nazywają.

Trzeba przyznać, że język ten jest dosyć mityny. Precyza komunikatu i przekazu wizualnego jest zauważana. Ale autorom o to właśnie chodzi. W czasach, w których informacja stanowi wartość nadzwiedzającą, telewizyjne reklamy, wiadomości, filmy roją się od faktów sprzedanych między sobą i przeciacych potoczemu doświadczeniu, artyści świadomi informacyjnej zawieruchy, a także swojego miejsca w "globalnej wiosce", reagują w sposób paradoksalny. Tworzą fotografie, których jedyną informacją jest to, że są.

Przypomina się modernistyczne hasło: "sztuka dla sztuki". Analogicznie można by rzec: "fotografia dla fotografii". Całkowite przeniesienie tej reguły do działań omawianych twórców mogłoby być krzywdzące. Głębokie zainteresowanie formą, ale też sposobem jej odbioru, uwarunkowanym przestrzennym między odbiorcą a dzielem sprawia, że punkt ciężkości przenosi się na widza właściwie. Sztuka nie istnieje bez odbioru. Ale dlaczego odbiór dzieł sztuki ma zawsze odbywać się w sterylnych i bezdusznych pomieszczeniach galeryjnych czy muzealnych. Artyści wychodzą naprzeciw widzom i ich stereotypom.

Co powiedzą odbiorcy? To w ich kontekście powstaje sztuka. Czyste, wizualne skojarzenia mogą być impulsem do budowania ciągu planów skojarzeń. Mogą służyć uspokojeniu, medytacji, wyciszeniu od zgubującego świata. Co warto dodać – nie trzeba oglądać wszystkich fotografii, żeby znaleźć tę, która swoją kompozycją, układem światła, bryły jest najbliższa, no właśnie, czemu?

Michał Jakubowicz

The Closest Photography

Illusoriness is a part of the real existence of objects, just like dream is a part of human existence. This is what Wiktor Nowotka and Jerzy Olek show us in their works. Approaching their photographs, you seem to touch the blurred parts with your nose, while the fragments in focus recede into the background. The pieces of these two artists meet at the border of seeing the intangible. They say about their work: we intend to draw space with sharplessness. In fact, in most cases this is sharplessness is dominant, but not exclusive. The classical and old-fashioned sharpness, a feature associated with photographic correctness, is of marginal importance. But, still, it is present.

The artists use photography, at the same time scoffing at it. The exhibition is a game, a play. In a space filled with furniture, glass and porcelain they arrange photographs of the surrounding objects. The prospective buyer can compare them with their photographic images. However, the photographic image and the real one are different. And this is what the artists postulate. Photography needn't imitate reality; it is original in its own right.

In the case of both artists are motivated by the same idea that once led Muybridge to make a series of photos of a running horse – namely, that the camera, and strictly speaking the lens, is a tool broadening human perception. Using macro close-ups, changes of focus etc., Wiktor Nowotka and Jerzy Olek out of ordinary, everyday objects compose formally and aesthetically intriguing photographs, which may remind us of their models. But not necessarily. The meaning of the object is obfuscated. The artists endow it with a new sense, a new name.

It is true, that this language is obscure. The precision of the utterance and of the visual message is imprecise. But this is exactly what the artists aim at.
In our times, when information is a primary value, commercials on the TV, news and broadcasts are full of contradictory facts, bellying everyday experience. Therefore the artists, conscious of the information turmoil and their own place in the global village, react paradoxically. They create photographs, whose only message is the fact of their existence.

It reminds me of the Modernist slogan *art for art's sake*. Analogically, one could say: *iphotography for the sake of photography*. Yet the application of this rule to the work of these two artists would be unfair. Their profound interest in form, its reception and the spatial relations between the viewer and the work of art mean that the stress is shifted onto the viewer. Art does not exist without reception. But does the contact with art always require sterile and spiritless gallery or museum rooms? Artists challenge the viewers and their stereotypes.

What will the viewers say? After all art is created for them. Pure visual associations may give an impulse to build a sequence of associations. They may help to calm down, relax, meditate and isolate oneself from the turmoil of the surrounding world. One thing is worth mentioning you do not have to see all photographs in order to find the one, whose composition, light or form would be the closest to well, to what?

Jerzy Olek ur. 1943r. Dyplom na PWSSP w Poznaniu. Artysta, krytyk oraz teoretyk fotografii i sztuki. Pomysłodawca i realizator wielu wystaw problemowych, m.in. „Stany graniczne fotografii” (Katowice 1977), „Fotografia elementarna” (Szczecin 1986), „Skjulte Dimensioner” (Odense, Kopenhaga 1993), „Trace of me” (Bratysława 1994), „Realites illusoires” (Lyon 1995). Od 1989r. jest kuratorem Fotokonferencji Wschód-Zachód (m.in. „Nowe przestrzenie fotografii” – 1991, „Nie-obecność w naturze” – 1993, „Jutro jest dziś” – 1999). Wystawy w kraju i za granicą. Ważniejsze wystawy indywidualne: „Permutacja relatywna” (1974), „Po-fotografia” (1978), „Puste – pełne” (1982), „Jest i nie jest” (1984), „Bezwymiar iluzji” (od 1991). Ten ostatni cykl prezentowany był m.in. w: Arles, Białymostku, Bratysławie, Kioto, Kłodzku, Kopenhadze, Legnicy, Lublinie, Lyonie, Łodzi, Łomży, Nowym Jorku, Odense, Oleśnicy, Perigueux, Poznaniu, Starym Gierałtowie, Tulonie, Wiedniu, Wrocławiu, Wuppertalu, Zielonej Górze i na wyspie Saarema. W 1977r. stworzył ruch artystyczny i Galerię „Foto-Medium-Art”. Był członkiem zespołów redakcyjnych „Fotografii”, „European Photography”, „Projektu”, „Art Life”. Miał liczne publikacje w periodykach polskich i obcych. Jest wykładowcą ASP w Poznaniu i Gdańskim. W domowej galerii „ef” w Starym Gierałtowie prezentuje własną kolekcję miniaturow.

Jerzy Olek, born in 1943. Artist, critic and theoretician of photography and art. Initiated and carried out many problem exhibitions, e.g. "Skjulte Dimensioner" (Odense, Copenhagen 1993), "Trace of me" (Bratislava 1994), "Realites illusoires" (Lyon 1995). Since 1989 curator of East-West Photoconferences (e.g. "New Spaces of Photography" 1991, "Non-Presence in Photography" 1993, "Tomorrow is Today" 1999). Exhibitions in Poland and abroad. More important individual shows: "Relative Permutation" (1974), "After-Photography" (1978), "Empty-Full" (1982), "Being and Not Being" (1984), "Dimensionlessness of Illusion" (Since 1991). The last cycle was presented among others in: Arles, Bratislava, Kyoto, Copenhagen, Lyon, Łódź, New York, Odense, Perigueux, Poznań, Tulon, Vienna, Wrocław, Wuppertal, Zielona Góra and on Saarema. In 1977 created an artistic movement and gallery "Foto-Medium-Art". Published in "Fotografia", "European Photography", "Projekt", "Art Life". Works at the Academies of Fine Arts in Poznań and Gdańsk. In his home gallery at Stary Gierałtów presents a collection of photographic miniatures.

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy

Hitor T. NOLOTek '2002

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy

Hitor T. NOLOTek '2002

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy

Hitor T. NOLOTek '2002

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy

Hitor T. NOLOTek '2002

Jerzy Olek 2002

Jerzy Olek 2002

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy

Jerzy Olek 2002

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy

Jerzy Olek 2002

Transparentny {tran(s)fer] rzeczy